

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»  
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК  
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**



**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Декан факультету суспільних наук

Остапець Ю.О. /

2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Організація роботи з обдарованими дітьми раннього і  
дошкільного віку**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	<b>01 Освіта/Педагогіка</b>
Спеціальність	<b>012 Дошкільна освіта</b>
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	<b>вибіркова</b>
Мова навчання	<b>українська</b>

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**Організація роботи з обдарованими дітьми раннього і дошкільного віку**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 «Освіта/Педагогіка»** спеціальності **012 «Дошкільна освіта»** освітньої програми «**Дошкільна освіта**».

**Розробники:** Ключкович Тетяна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 12 від « 28 » червня 2023 р.


Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

  
\_\_\_\_\_ / Козубовська І.В. /  
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від « 29 » червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

  
\_\_\_\_\_ / Попадич О.О. /  
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Ключкович Т.В., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<b>Найменування показників</b>	<b>Розподіл годин за навчальним планом</b>	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: 2 для денної форми навчання: аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 78	1	1
	Лекції:	
	26	10
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	78	106

## 2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Метою навчальної дисципліни «Організація роботи з обдарованими дітьми раннього і дошкільного віку»** є формування у студентів знань, умінь і навичок, необхідних для соціально-педагогічної взаємодії з обдарованими дітьми та організації ефективного навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти. В умовах динамічного розвитку освітнього середовища майбутньому вчителю необхідно володіти основами навчально-виховної роботи з обдарованими школярами раннього і дошкільного віку.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) **інтегральна компетентність** – здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог (ІК).

2) **загальні компетентності:**

**КЗ-5.** Здатність працювати в команді.

3) **спеціальні компетентності:**

**КС-1.** Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій

**КС-3.** Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами

**КС-6.** Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

## 4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.	ПРН 3
Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.	ПРН 6
Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.	ПРН 9
Володіти уміньми й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії	ПРН 10

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Організація роботи з обдарованими дітьми раннього і дошкільного віку**»:

Володіти уміннями і навичками забезпечення організації навчально-виховного процесу з обдарованими дітьми раннього і дошкільного віку.

<b>Програмні результати навчання</b>	<b>Шифр ПРН</b>
Володіти методичними та організаційними вміннями та навичками соціально-педагогічної взаємодії з обдарованими дітьми, їх батьками та іншими учасниками навчально-виховного процесу в дошкільному закладі освіти	ПРН 3
Забезпечувати індивідуальний розвиток обдарованих дітей раннього і дошкільного віку відповідно до їхніх можливостей.	ПРН 6
Продемонструвати знання й уміння застосовувати в професійній діяльності сучасні методики та технології викладання психолого-педагогічних дисциплін і взаємодії з обдарованими дітьми.	ПРН 9
Виконувати аналітичні, організаційні та освітньо-проектувальні функції для забезпечення навчально-виховного процесу з обдарованими дітьми в закладі дошкільної освіти, з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії	ПРН 10

## **5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

### **Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточне опитування;
- презентація результатів виконаних завдань і досліджень;
- залік.

### **Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання**

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, презентація самостійної роботи.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

### **Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)**

<b>Поточне оцінювання та самостійна робота</b>					<b>Модульна контрольна робота</b>	<b>Сума</b>
T2	T3	T4	T5	CP	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2... - теми

### **Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)**

<b>Поточне оцінювання та самостійна робота</b>					<b>Модульна контрольна робота</b>	<b>Сума</b>
T7	T8	T9	T10	CP	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2... - теми

## Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	40	4	40
Презентація / аналітичне завдання	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
<b>Разом</b>	<b>8</b>	<b>100</b>	<b>8</b>	<b>100</b>

### Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Мінімальний поріг для допуску до модульної контрольної роботи становить 10 балів. Модульна контрольна робота складається з трьох запитань описово-аналітичного характеру.

Перше і друге запитання покликані оцінити знання з тематичної проблематики відповідного модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на семінарських заняттях. Залежно від обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перше і друге запитання модульної контрольної роботи максимально можуть бути оцінені у 10 балів кожне.

Третє питання модульної контрольної роботи має творчо-аналітичний характер. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків студента з визначеної проблематики, третє запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 20 балів.

### Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «Положення про порядок та методик проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

#### **оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:**

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

#### **оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:**

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

#### **оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:**

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

#### **оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:**

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

**оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:**

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

**оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:**

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

**оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:**

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

**Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами**

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## **6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **6.1. Зміст навчальної дисципліни**

#### **МОДУЛЬ 1**

##### **Тема 1. Теоретичні підходи до навчання та виховання обдарованих дітей.**

Актуальність проблеми обдарованості. Проблема обдарованої особистості в західній і вітчизняній педагогічній науці. Концептуальні підходи до трактування поняття обдарованості. Особистісно орієнтований підхід, індивідуалізація і диференціація навчання з обдарованими учнями. Співвідношення базових понять навчального курсу («обдарованість», «здібності», «талант», «геніальність» та ін.).

##### **Тема 2. Світовий досвід в організації навчання і виховання обдарованих дітей**

Історичний контекст навчання і виховання обдарованих учнів в Україні та закордоном. Суспільна зумовленість удосконалення навчання обдарованих учнів. Дитиноцентристська модель змісту освіти. Психолого-педагогічний, інформаційно-технологічний супровід модернізації змісту навчання обдарованих учнів. Науково-методичне забезпечення оновлення змісту навчання обдарованих учнів. Основні підходи до навчання і виховання обдарованих дітей в Україні та закордоном.

##### **Тема 3. Обдарована дитина: навчальні можливості та вікові особливості розвитку**

Розвиток особистості в умовах сучасного суспільства. Функції соціалізації особистості. Особистість та обдарованість. Природа обдарованості. Передумови розвитку обдарованості. Роль соціального середовища у формуванні обдарованості. Проблеми соціалізації обдарованої дитини. Основні види обдарованості. Інтелектуальна обдарованість. Ознаки творчої обдарованості. Характерні особливості обдарованої дитини. Вікові характеристики розвитку обдарованих дітей. Обдарована дитина як суб'єкт навчання. Навчальні можливості обдарованих дітей. Педагогічний, психологічний і соціальний супровід обдарованих дітей. Стосунки обдарованих дітей з однолітками.

##### **Тема 4. Діагностика обдарованості у дітей раннього та дошкільного віку**

Педагогічні та психологічні аспекти дослідження обдарованості дітей. Виявлення обдарованих і здібних дітей молодшого шкільного віку. Методи діагностики обдарованості. Методи дослідження інтелекту та креативності дітей. Організація діагностики обдарованості дітей у дошкільних закладах освіти. Етапи діагностики обдарованості дітей. Принципи організації діагностики обдарованості учнів. Визначення потенціалу освітнього середовища навчального закладу щодо розвитку дитячої обдарованості.

##### **Тема 5. Педагогічний, психологічний і соціальний супровід обдарованих дітей дошкільного віку**

Основні етапи реалізації психологічного супроводу учнів. Мета та завдання психологічного супроводу обдарованих учнів. Форми та методи реалізації діяльності психологічної служби. Помилки у психологічному супроводі обдарованої дитини. Психологічні проблеми обдарованої дитини: аналіз та шляхи вирішення. Ціннісна підтримка розвитку здібностей і обдарованості.

## МОДУЛЬ 2

### **Тема 6. Основні умови організації соціально-педагогічної взаємодії з обдарованими дітьми в закладах дошкільної освіти**

Основні умови організації соціально-педагогічної взаємодії з обдарованими дітьми в дошкільних закладах освіти. Кадрове забезпечення роботи з обдарованими учнями. Особливості підготовки вчителя до роботи з обдарованими дітьми раннього і дошкільного віку. Мета і завдання педагога, який працює з обдарованими дітьми. Планування і принципи роботи вчителя з обдарованими дітьми.

### **Тема 7. Професійні та особистісні якості педагога для роботи з обдарованими дітьми раннього та дошкільного віку**

Професійні та особистісні якості вчителя для роботи з обдарованими дітьми. Особливості професійної підготовки педагогів для роботи з обдарованими дітьми. Поради педагогічним працівникам щодо взаємодії з обдарованими учнями. Науковий аналіз діяльності вчителя з організації навчально-виховного процесу з обдарованими учнями.

### **Тема 8. Батьки обдарованої дитини як учасники освітнього процесу**

Виховання обдарованих дітей у сім'ї. Роль батьків у процесі навчання і виховання обдарованої дитини. Різновиди ставлення батьків до дитячої обдарованості. Помилки батьків у взаємодії з обдарованими дітьми. Взаємодія батьків обдарованих дітей з педагогічним колективом. Партнерство між батьками та школою у створенні розвивального середовища для обдарованої дитини. Рекомендації та поради батькам обдарованих дітей.

### **Тема 9. Методичні та організаційні аспекти навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти**

Концептуальні моделі навчання обдарованих учнів. Світовий досвід в організації навчання і виховання обдарованих дітей. Методичні та організаційні аспекти навчання і виховання обдарованих дітей у дошкільних закладах освіти.

### **Тема 10. Технології та методи навчання і виховання обдарованих дітей раннього та дошкільного віку**

Організаційні форми та методи навчання обдарованих дітей у дошкільних закладах освіти. Методи, що стимулюють творчу активність учнів. Індивідуалізація навчання обдарованих дітей. Індивідуальні програми у роботі з обдарованими дітьми. Експеримент у шкільному навчальному закладі. Оцінювання навчальних досягнень обдарованих учнів.

## 6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	<b>Форма навчання: денна</b>					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
<b>2-й семестр</b>						
<b>Модуль 1</b>						
Тема 1. Теоретичні підходи до навчання та виховання обдарованих дітей	10	2				8
Тема 2. Світовий досвід в організації навчання і виховання обдарованих дітей	12	2	2			8
Тема 3. Обдарована дитина: навчальні можливості та вікові особливості розвитку	12	2	2			8
Тема 4. Діагностика обдарованості у дітей раннього та дошкільного віку	14	4	2			8
Тема 5. Педагогічний, психологічний і соціальний супровід обдарованих дітей дошкільного віку	14	4	2			8
Модульна контрольна робота						
<b>Разом за модуль 1</b>	<b>62</b>	<b>14</b>	<b>8</b>			<b>40</b>
<b>Модуль 2</b>						
Тема 6. Основні умови організації соціально-педагогічної взаємодії з обдарованими дітьми в закладах дошкільної освіти	12	4				8
Тема 7. Професійні та особистісні якості педагога для роботи з обдарованими дітьми раннього та дошкільного віку	12	2	2			8
Тема 8. Батьки обдарованої дитини як учасники освітнього процесу	12	2	2			8
Тема 9. Методичні та організаційні аспекти навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти	12	2	2			8
Тема 10. Технології та методи навчання і виховання обдарованих дітей раннього та дошкільного віку	10	2	2			6
Модульна контрольна робота						
<b>Разом за модуль 2</b>	<b>58</b>	<b>12</b>	<b>8</b>			<b>38</b>
<b>Разом за семестр</b>	<b>120</b>	<b>26</b>	<b>16</b>			<b>78</b>

## Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 120					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
<b>2-й семестр</b>						
<b>Модуль 1</b>						
Тема 1. Теоретичні підходи до навчання та виховання обдарованих дітей	12	2				10
Тема 2. Світовий досвід в організації навчання і виховання обдарованих дітей	12	2				10
Тема 3. Обдарована дитина: навчальні можливості та вікові особливості розвитку	10					10
Тема 4. Діагностика обдарованості у дітей раннього та дошкільного віку	12	2				10
Тема 5. Педагогічний, психологічний і соціальний супровід обдарованих дітей дошкільного віку	12		2			10
Модульна контрольна робота						
<b>Разом за модуль 1</b>						
	<b>58</b>	<b>6</b>	<b>2</b>			<b>50</b>
<b>Модуль 2</b>						
Тема 6. Основні умови організації соціально-педагогічної взаємодії з обдарованими дітьми в закладах дошкільної освіти	12	2				10
Тема 7. Професійні та особистісні якості педагога для роботи з обдарованими дітьми раннього та дошкільного віку	12	2				10
Тема 8. Батьки обдарованої дитини як учасники освітнього процесу	12					12
Тема 9. Методичні та організаційні аспекти навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти	12					12
Тема 10. Технології та методи навчання і виховання обдарованих дітей раннього та дошкільного віку	14		2			12
Модульна контрольна робота						
<b>Разом за модуль 2</b>						
	<b>62</b>	<b>4</b>	<b>2</b>			<b>56</b>
<b>Разом за семестр</b>						
	<b>120</b>	<b>10</b>	<b>4</b>			<b>106</b>

### 6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Світовий досвід в організації навчання і виховання обдарованих дітей	2	
2	Обдарована дитина: навчальні можливості та вікові особливості розвитку	2	
3	Діагностика обдарованості у дітей раннього та дошкільного віку	2	
4	Педагогічний, психологічний і соціальний супровід обдарованих дітей дошкільного віку	2	2
5	Професійні та особистісні якості педагога для роботи з обдарованими дітьми раннього та дошкільного віку	2	
6	Батьки обдарованої дитини як учасники освітнього процесу	2	
7	Методичні та організаційні аспекти навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти	2	
8	Технології та методи навчання і виховання обдарованих дітей раннього та дошкільного віку	2	2
	<b>Разом</b>	<b>16</b>	<b>4</b>

### 6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретичні підходи до навчання та виховання обдарованих дітей	8	10
2	Світовий досвід в організації навчання і виховання обдарованих дітей	8	10
3	Обдарована дитина: навчальні можливості та вікові особливості розвитку	8	10
4	Діагностика обдарованості у дітей раннього та дошкільного віку	8	10
5	Педагогічний, психологічний і соціальний супровід обдарованих дітей дошкільного віку	8	10
6	Основні умови організації соціально-педагогічної взаємодії з обдарованими дітьми в закладах дошкільної освіти	8	10
7	Професійні та особистісні якості педагога для роботи з обдарованими дітьми раннього та дошкільного віку	8	10
8	Батьки обдарованої дитини як учасники освітнього процесу	8	12
9	Методичні та організаційні аспекти навчально-виховного процесу в закладах дошкільної освіти	8	12
10	Технології та методи навчання і виховання обдарованих дітей раннього та дошкільного віку	6	12
	<b>Разом</b>	<b>78</b>	<b>106</b>

## 7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійна система для презентацій матеріалу лекцій, семінарів і самостійної роботи студентів. Доступ до мережі Інтернет.

Програмне забезпечення: пакет програм Microsoft Office, Google Meet.

## 8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основна література

1. Володарська М. О. Робота з обдарованими дітьми / М. О. Володарська, А. І. Настенко, О. М. Пілаєва, С. М. Полуніна, В. М. Сисоєва. Х. : «Основа», 2010. 190 с.
2. Марінушкіна О. Є. Організація роботи з обдарованими дітьми в закладах освіти: навч.- метод. посіб. / О. Є. Марінушкіна, Г.В. Шубіна. Х.: «Основа», 2008. 144 с.
3. Мотилько Т. Л. Психолого-педагогічний супровід обдарованих дітей / Тетяна Мотилько, Наталія Леонова. Київ: Редакції загальнопедагогічних газет, 2014. 123 с.
4. Мотилько Т. Л., Леонова Н.С. Психолого-педагогічний супровід обдарованих дітей. К., 2014. 128 с.
5. Німак О.М. Організація роботи з обдарованими дітьми в загальноосвітньому навчальному закладі. Х.: «Основа», 2010. 144 с.
6. Обдарована дитина. Психолого-педагогічний супровід / упоряд. Ж.Сташко. К.: Шк. світ, 2013. 104 с.
7. Соціально-педагогічне проектування розвитку обдарованості учня в системі навчально-виховного процесу: посібник / В. О. Киричук та ін.; заг. ред. В. О. Киричук; Ін-т обдарованої дитини НАПН України. Київ: Ін-т обдарованої дитини, 2014. 192 с.
8. Федорова Н. Ф. Педагогічні умови розвитку обдарованої особистості у школі: навч.-метод.посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдаров. дитини. Київ: Ін-т обдаров. дитини, 2014. 93 с.

### Допоміжна література

1. Азаркіна О. Особливості поведінки обдарованих дітей у процесі навчання і взаємодії з оточенням. *Наука і освіта*. 2018. № 11-12. С. 68-71. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO\\_2018\\_11-12\\_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2018_11-12_13)
2. Андросович К. А. Методичні рекомендації щодо забезпечення адаптованості обдарованих учнів в закладах освіти. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2022. № 3. С. 57-65. URL: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2022-3\(86\)-57-65](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2022-3(86)-57-65)
3. Берека В. Теоретичні аспекти побудови освітнього середовища для навчання та розвитку обдарованих дітей. *Нова педагогічна думка*. 2018. № 3. С. 160-163. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd\\_2018\\_3\\_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2018_3_35)
4. Бойченко М. А. Теоретичні та методичні засади освіти обдарованих школярів у США, Канаді та Великій Британії: монографія / [наук. ред. Сбруєва А. А.]. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 473 с.
5. Волощук В. Методичні основи діагностики інтелектуальної обдарованості: монографія / В. Волощук, І. Волощук. К.: Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова, 2009. 167 с.
6. Волощук І., Яременко Л. Обдарованість та її типологія. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2020. Вип. 1. С. 26-35. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/722594/1/4.pdf>
7. Добровольська Н. Соціально-психологічні засади становлення та розвитку обдарованої особистості в сучасному соціумі: монографія. Сєверодонецьк: СХУ ім. В. Даля: LAT & K, 2019. 295 с.
8. Євтух М. Психологія і педагогіка креативного розвитку обдарованої особистості: монографія за результатами зарубіж. дослідж. / М. Євтух, М. Носко, І. Волощук; Ін-т обдар. дитини НАПН України. Чернігів: Десна Поліграф, 2017. 598 с.
9. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В. Моляко, О. Музики. Житомир: Рута, 2006. 320 с.
10. Зуєв М. Загальні підходи до організації навчання обдарованих дітей в Європейських країнах. *Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика*. 2017. Вип. 1. С. 40-45. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivoo\\_2017\\_1\\_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivoo_2017_1_7)
11. Карпова Л. Методологічне підґрунтя до управління процесами створення освітньо-розвивального середовища для обдарованих дітей у закладах загальної середньої освіти.

*Адаптивне управління: теорія і практика.* Педагогіка. 2018. Вип. 5. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/adupped\\_2018\\_5\\_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/adupped_2018_5_22)

12. Лавриченко Н. М. Пізнавати і розвивати обдарованість: монографія. Київ: Фенікс, 2021. 352 с.

13. Малиношевська А. В. Інститут обдарованої дитини Національної академії педагогічних наук України. Вісник Національної академії педагогічних наук України. 2022. 4(1). URL: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4116>

14. Новак Т. Форми та методи розкриття потенційних можливостей обдарованої особистості. *Формування компетентностей обдарованої особистості в системі позашкільної та вищої освіти.* 2023. №1. URL: <https://doi.org/10.18372/2786-823.1.17513>

15. Освітнє середовище як чинник становлення обдарованої особистості: монографія / Р. О. Семенова та ін.; за ред. Р. О. Семенової. Київ, Кіровоград: Імекс, 2014. 227с.

16. Панчук Н. Психологічні особливості особистості обдарованої дитини старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. *Педагогічна освіта: теорія і практика.* 2019. Вип. 27. С. 335-340. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo\\_2019\\_27\\_59](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2019_27_59)

17. Тименко В.П., Крикун О.М. Педагогічна діагностика обдарованості з проєктної творчості у здобувачів освітніх рівнів. *Освіта та розвиток обдарованої особистості : щоквартальний науково-методичний журнал.* Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України. 2023. № 1 (88). С.95-100.

18. Шикітка Г., Іваничко І., Дорош Ю. Система роботи початкової школи з обдарованими дітьми. *Педагогічні інновації у фаховій освіті.* Випуск 12. Ужгород, 2022. С. 102-104. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/51056>

### **Інформаційні ресурси в мережі Інтернет**

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. URL: <https://dnrb.gov.ua/ua/>

2. Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

3. Інститут обдарованої дитини АПН України. URL: <https://iod.gov.ua/events.php>

4. Методичний портал. URL: <http://www.metodportal.net>

5. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/>

6. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>

7. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. URL: [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)

8. Сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ». URL: <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>

9. Українська педагогіка. URL: <http://www.ukped.com>

10. Institute for International Studies in Education. URL: <https://www.iise.pitt.edu/>

**Результати перегляду  
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_ / 20\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток \_\_\_).  
(потрібно підкреслити)

протокол № \_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_ р. Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_ / 20\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток \_\_\_).  
(потрібно підкреслити)

протокол № \_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_ р. Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_ / 20\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток \_\_\_).  
(потрібно підкреслити)

протокол № \_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_ р. Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20\_\_\_ / 20\_\_\_ н.р. без змін; зі змінами (Додаток \_\_\_).  
(потрібно підкреслити)

протокол № \_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_\_ р. Завідувач кафедри \_\_\_\_\_  
(підпис) (Прізвище ініціали)